

Jesaja 8

1 Verder zei de HEERE tegen mij: Neem u een groot schrijfbord en schrijf daarop, voor iedereen leesbaar: Maher Sjalal Chasj Baz.

2 Toen nam ik voor mijzelf betrouwbare getuigen: Uria, de priester, en Zacharia, de zoon van Jeberechja.

3 Ik was tot de profetes genaderd, zij werd zwanger en baarde een zoon. Toen zei de HEERE tegen mij: Geef hem de naam Maher Sjalal Chasj Baz.

4 Want voordat het jongetje papa of mama zal kunnen roepen, zal men het vermogen van Damascus en de buit van Samaria vóór de koning van Assyrië dragen.

5 De HEERE sprak opnieuw tot mij:

6 Omdat dit volk versmaadt de zacht stromende wateren van Siloah, en er vreugde is bij Rezin en de zoon van Remalia,

7 daarom, zie, doet de Heere over hen opkomen de machtige, geweldige wateren van de rivier de Eufraat, namelijk de koning van Assyrië met al zijn luister. Deze zal buiten al zijn stroombeddingen treden, en over al zijn oevers heenstromen.

8 Hij dringt door tot in Juda, overspoelt het, trekt er doorheen, hij reikt tot aan de hals, en zijn uitgebreide vleugels zullen de volle breedte van Uw land innemen, Immanuel!

9 Volken, loop te hoop, en word verpletterd! En neem ter ore, allen die in verre landen zijn, omgord u en word verpletterd; omgord u en word verpletterd!

10 Beraam een plan – het zal verijdeld worden! Spreek een woord – het zal niet tot stand komen! Want God is met ons.

11 Immers, zo heeft de HEERE tegen mij gezegd, toen Zijn hand mij te sterk werd en Hij mij onderwees dat ik niet in de weg van dit volk moest gaan:

12 U mag geen samenzwering noemen alles wat dit volk een samenzwering noemt; en waar zij voor bevreesd zijn, daarvoor mag u niet bevreesd zijn en niet schrikken.

13 De HEERE van de legermachten, Hem moet u heilig achten; Hij is uw vrees en Hij is uw verschrikking.

14 Hij zal tot een heiligdom voor u zijn, tot een steen des aanstoots, en tot een rots waarover men struikelt voor de beide huizen van Israël, tot een strik en een val voor de inwoners van Jeruzalem.

15 Velen onder hen zullen struikelen, vallen en gebroken worden, verstrikt raken en gevangen worden.

16 Bind het getuigenis toe! Verzegel de wet onder Mijn leerlingen!

17 Ik zal de HEERE verwachten, Die Zijn aangezicht verbergt voor het huis van Jakob; op Hem zal ik hopen.

18 Zie, ik en de kinderen die de HEERE mij gegeven heeft, dienen tot tekenen en wonderen in Israël, afkomstig van de HEERE van de legermachten, Die op de berg Sion woont.

19 Wanneer zij dan tegen u zeggen: Raadpleeg de geesten van doden, en waarzeggers met hun gelispel en geprevel – zeg dan: Moet een volk zijn God niet raadplegen? Moet men voor de levenden de doden raadplegen?

20 Terug naar de wet en het getuigenis! Als zij niet overeenkomstig dit woord spreken, zal er voor hen geen dageraad zijn.

21 Men zal er terneergedrukt en hongerig rondtrekken. Wanneer het gebeurt dat men hongerlijdt, zal men uitbarsten in woede, en zijn koning en zijn God vervloeken. Of men de blik nu naar boven richt,

22 of naar de aarde kijkt, zie, er zal benauwdheid en duisternis zijn, angstaanjagende donkerheid. En men zal voortgedreven worden, het donker in.

23 Voorzeker, er zal geen donkerheid blijven voor het land waarin benauwdheid is. Zoals Hij in

vroeger tijd minachting heeft gebracht over het land van Zebulon en over het land van Naftali, zo zal Hij in later tijd eer bewijzen aan de Weg van de zee, de overkant van de Jordaan, het Galilea waar de heidenvolken wonen.

Jesaja laat de voorzegging van de HEERE vastleggen.

De HEERE onze God is de levende God, Die regeert tot in eeuwigheid. Bij Hem vallen de afgoden in het niet. Wanneer de HEERE Zichzelf vergelijkt met andere goden is dit iets wat er uit springt. Onze God spreekt Zich uit over de nabije en soms ook de verre toekomst. De HEERE weet wat staat te gebeuren, omdat Hij de geschiedenis leidt. Kom daar eens om bij de afgoden. Die staan met de mond vol tanden. Jesaja 41:22,23 *Laten zij naar voren brengen en ons bekendmaken de dingen die zullen gebeuren. De dingen van vroeger – wat waren ze? Maak het bekend, en wij zullen het ter harte nemen en het einde ervan weten, of doe ons de komende dingen horen. Maak de dingen bekend die hierna zullen komen, en wij zullen weten dat u goden bent.* In Jesaja 8 borduurt de HEERE verder op wat gebeurd is in het vorige hoofdstuk. Dat is op te maken uit het woordje *verder*. Jesaja 8:1 *Verder zei de HEERE tegen mij.* In het vorige hoofdstuk gaf de HEERE een teken aan koning Achaz. Het teken van Immanuel. Er zou een jongetje geboren worden met die naam. Voordat dat jongetje een jaar of twaalf zou zijn zouden de koningen waarvoor Jeruzalem nu bang is – Rezin en de zoon van Remalia – met hun steden Damascus en Samaria gevallen zijn. We zijn enkele jaren verder in de tijd als God tegen Jesaja zegt dat hij een groot schrijfbord moet nemen en daarop de naam *Maher Sjalal Chasj Baz* – wat betekent ‘*snel roof, vlugge buit*’ – moest schrijven. Jesaja 8:1 *Verder zei de HEERE tegen mij: Neem u een groot schrijfbord en schrijf daarop, voor iedereen leesbaar: Maher Sjalal Chasj Baz.* De kennelijke bedoeling is dat God via Jesaja een voorzegging doet die Hij van te voren duidelijk zichtbaar aan iedereen in Jeruzalem wil laten zien. Mocht dat nog niet overtuigend zijn dan kiest Jesaja ook nog voor twee onafhankelijke getuigen die zijn boodschap lezen en kunnen bevestigen op het moment dat het uitkomt. De Thora vraagt om twee getuigen. Deuteronomium 19:15 *Op de verklaring van twee getuigen of op de verklaring van drie getuigen staat de zaak vast.* Jesaja wil voorkomen dat hij later zegt: ‘Heb ik het niet gezegd’ en dat iedereen dat glashard ontkent. Hij wil hiermee voor eens en voor altijd vastleggen dat God door hem spreekt, de HEERE Die Zich uitspreekt over de dingen die komen gaan. Die onafhankelijke getuigen zijn de priester Uria en een zekere Zacharia. Jesaja 8:2 *Toen nam ik voor mijzelf betrouwbare getuigen: Uria, de priester, en Zacharia, de zoon van Jeberechja.* Vermoedelijk zijn het beiden mensen die dicht bij koning Achaz staan. Van de priester Uria weten we dat hij het altaar van de god van Assur – op verzoek van koning Achaz – liet namaken en het op het tempelplein plaatste. 2 Koningen 16:10 Zacharia is vermoedelijk de schoonvader van de koning. 2 Koningen 18:2 Hij is getrouwd met de moeder – Abi de dochter van Zacharia - van de volgende koning, Hizkia. Omdat uit dit huwelijk iemand als Hizkia kon voortkomen, zou kunnen wijzen op de gelovige inslag van Hizkia’s moeder en derhalve van haar vader. Het zijn onafhankelijke getuigen. Geen directe vrienden van de profeet Jesaja, hoewel de ene mogelijk positiever tegenover de profeet stond dan de ander. Twee mannen van naam.

Twee onafhankelijke getuigen

**GETUIGEN
GEZOCHT!**

Daar komt nog iets bij. De politieke situatie van dat moment voorzag een totaal andere uitkomst. Men hield in Jeruzalem zijn hart vast voor die twee koningen van Syrië en Efraïm die in het land van Juda huishielden en Jeruzalem bedreigden. Iedereen voorzag het einde van Jeruzalem, maar God zag dat anders en wat God voorzegde kwam uit. De naam *Maher Sjalal Chasj Baz* duidt op de plunderende legers van Assur die binnen afzienbare tijd de buit van Syrië en Efraïm naar huis brachten. Het lijkt Assur te gaan om 'zo snel mogelijk zoveel mogelijk schade te berokkenen en zoveel mogelijk buit te maken' in het land van Efraïm en Syrië. Daar komt nog iets bij; Damascus werd door Assur belegerd in 734 v Chr. en in 732 v Chr. ingenomen. Samaria viel tien jaar later in 722 v Chr.

IMMANUEL

De vrouw van de profeet Jesaja verwachtte een kindje. Bij zijn geboorte bleek het een jongetje te zijn. Hij is de IMMANUEL, het teken dat God aan koning Achaz wilde geven. God wilde dat Achaz op Hem vertrouwde. Hij mocht God om een teken vragen, maar de koning had zelf een ander idee. Hij wilde Tiglat Pileser, de koning van Assur vragen om hem te helpen tegen zijn beide tegenstanders. Uiteindelijk zou het zo gaan met als resultaat dat koning Achaz niet alleen tot een soort van Vazal werd van Assur, maar daarbij nam hij ook nog de godsdienst van Assur over. Hij liet namelijk een duplicaat maken van het altaar van de god van Assur en plaatste dat voor het huis van de HEERE. Het teken dat God ongevraagd aan Achaz geeft is het teken van IMMANUEL. IMMANUEL is het teken dat God wel met alle mensen in Juda is die op God vertrouwen en zich aan Hem houden. Behalve dat Jesaja Gods Woord bekend maakt, zien we ook een *profetische handeling* namelijk de zoon van Jesaja die in opdracht van de HEERE dezelfde naam krijgt: *Maher Sjalal Chasj Baz*. Jesaja 8:3 *Ik was tot de profetes genaderd, zij werd zwanger en baarde een zoon. Toen zei de HEERE tegen mij: Geef hem de naam Maher Sjalal Chasj Baz.* Verderop in dit hoofdstuk wordt tot tweemaal toe bevestigd dat we in dit kind te maken hebben met de IMMANUEL waar God van sprak. In de eerste plaats vertelt de naam van de jongen de precieze afloop van de schermutselingen tussen Assur en de beiden koningen waar Achaz nu nog bang voor is. Die twee koningen zullen Juda zware verliezen toebrengen, maar binnen twee drie jaar zal het met hun macht gedaan zijn, zo had God gezegd. In feite viel Damascus in 632 v Chr. en Samaria in 622 v Chr. Jesaja 8:4 *Want voordat het jongetje papa of mama zal kunnen roepen, zal men het vermogen van Damascus en de buit van Samaria vóór de koning van Assyrië dragen.*

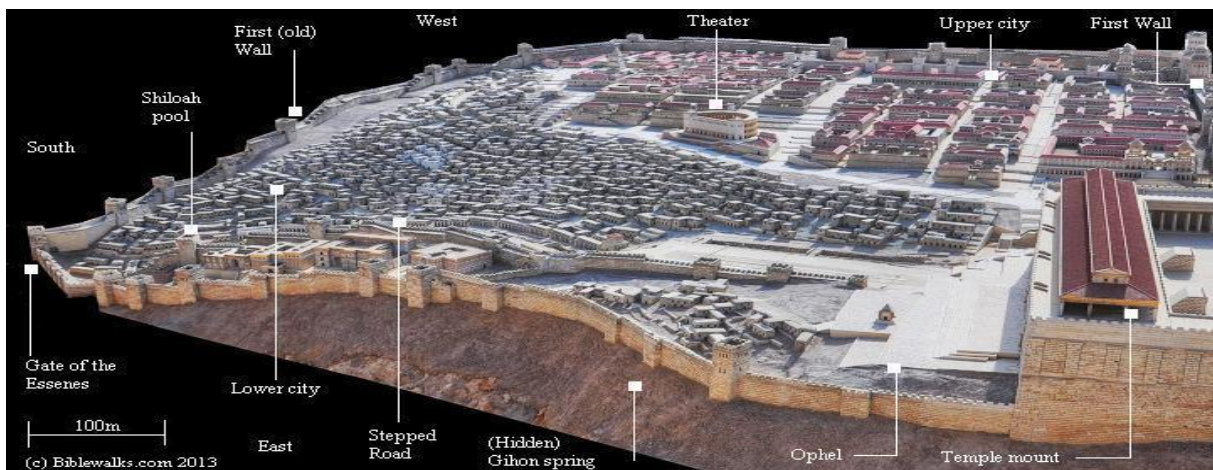

De Syrisch-Efraïmitische oorlog

De traag stromende wateren van de Siloah als drinkplaats voor Jeruzalem of de Eufraat?

De HEERE, de God van Israel heeft onoverkomelijke problemen met het gebrek aan vertrouwen dat Hij onder Zijn volk aantreft. Ditmaal uit de HEERE dat met de metafoor van het kleine stroompje en de grote rivier. Het is bekend dat de stad Jeruzalem zich kan verheugen over enkele waterbronnen in haar buurt. De Sihon- en de Rogelbron. Vanaf de Sihonbron wordt via een aquaduct of een gegraven kanaaltje het water van de bron richting de benedenstad gevoerd naar de beek van Siloah. Water is de eerste levensbehoefte van de mensen in Jeruzalem, die elke dag de stad uitlopen om hun kruiken te vullen met dat kostbare vocht. God zorgt voor Zijn volk, maar het volk let helemaal niet op de goede zorgen van de HEERE. Men is bang voor Rezin en de zoon van Remalia, voor de legers van Syrië en Efraim. Terwijl God een beroep doet op het volk om op Hem te vertrouwen, vestigt men zijn vertrouwen op iemand anders, de koning van Assur. Voor Rezin en de zoon van Remalia is dat goed nieuws, omdat zij voorlopig hun gang kunnen gaan. Jesaja 8:5,6 *De HEERE sprak opnieuw tot mij: Omdat dit volk versmaadt de zacht stromende wateren van Siloah, en er vreugde is bij Rezin en de zoon van Remalia.* De ogen zijn – in termen van de metafoor – gericht op de grote rivier, de Eufraat. Die rivier stroomt door het machtige land Assur. Op Assur zijn alle ogen gericht. Tiglat Pileser moet Juda te hulp komen, vindt koning Achaz. Dat gebeurt ook. Assur breidt zijn macht uit naar het zuiden – bij wijze van spreken – als een enorme overstroming. Jesaja 8:7 *daarom, zie, doet de Heere over hen opkomen de machtige, geweldige wateren van de rivier de Eufraat, namelijk de koning van Assyrië met al zijn luister. Deze zal buiten al zijn stroombeddingen treden, en over al zijn oevers heenstromen.* Niet alleen overspoelt hij het land Syrië en Noord-Israel, waarvan hij de bevolking in ballingschap voert. Tiglat Pileser gaat nog een stap verder en onderwerpt ook Juda en Jeruzalem en maakt die streek onderhorig. Dat komt er nu van wanneer men niet op de HEERE vertrouwt, maar zijn zogenaamd politieke inzicht volgt. Jesaja 8:8 *Hij dringt door tot in Juda, overspoelt het, trekt er doorheen, hij reikt tot aan de hals, en zijn uitgebreide vleugels zullen de volle breedte van Uw land innemen, Immanuel!* Hier valt de naam IMMANUEL. Het is een opmerkelijke naam in dit verband, want Juda lijdt zware verliezen en moet in Assur niet alleen zijn meerdere erkennen; het moet jaarlijks een zware schatting opbrengen voor de zogenaamde bescherming die Assur aan Juda en Jeruzalem biedt. IMMANUEL lijkt dus wel een contradictio in terminis, omdat – als er iets is – wat men in Juda en Jeruzalem ervaart dan is dat niet de aanwezigheid, maar de afwezigheid van de HEERE. IMMANUEL is dan ook niet bedoeld voor de mensen die niet op God vertrouwen. Die krijgen hun verdiende loon. Ze worden onder de voet gelopen. In plaats van te winnen in deze situatie, lijden ze alleen maar verliezen. De IMMANUEL is bestemd voor Jesaja en de kleine groep van medestanders c.q. medegelovigen. Bij hen is God zeker aanwezig. Ook in deze moeilijke tijden voor Gods volk zal het hen niet ontbreken aan steun en aanwijzingen van Gods hulp.

Het water van Siloah

Op God vertrouwen te midden van geruchten en speculaties.

Wat voor Juda geldt, geldt voor alle volken in die buurt. Men kijkt met argusogen naar de ontwikkeling van Assur. Ieder volk is bang zijn zelfstandigheid te verliezen. Coalities worden gesmeed. Samen staan we sterk. Maar het zal hen niet baten. Ze kunnen plannen maken en hun mannen onder de wapenen roepen, samenspannen met andere volken, maar tegen de macht van Assur zal langere tijd geen macht opgewassen zijn. Jesaja 8:9 *Volken, loop te hoop, en word verpletterd! En neem ter ore, allen die in verre landen zijn, omgord u en word verpletterd; omgord u en word verpletterd!* Er was oorlog en er waren geruchten van oorlog. Het was het gesprek van de dag. Men keek ook naar het buitenland. Men zag coalities gesmeed worden. Het hield de gemoederen wakker. Zou Juda ook niet zoiets moeten doen? Toch kiezen voor de coalitie. Het was een onzekere tijd. Niemand wilde op het verkeerde paard wedden. Men bedacht een plan. Men overwoog de consequenties van keuze zus of keuze zo. Er waren zogenaamd sterke leiders die wisten wat ze wilden. Zij lieten aan duidelijkheid niets te wensen over. Het zal allemaal op niets uitlopen, volgens de HEERE. De gelovigen moeten daar maar niet aan meedoen. Laat je niets wijs maken. Ga niet mee met de nerveuze bewegingen van de machten in je tijd. Blijf op God vertrouwen. Hij zal bij je zijn, wat er ook gebeurt. Jesaja 8:10 *Beraam een plan – het zal verijdeld worden! Spreek een woord – het zal niet tot stand komen! Want God is met ons.* Opnieuw valt hier het woord IMMANUEL *God is met ons.* God zegt Zijn hulp en steun toe aan de mensen die – te midden van alle strijd en verliezen – op Hem blijven vertrouwen. Hen zal Hij niet ontbreken. De gelovigen kennen niet de golven van hoop en wanhoop waarin het politieke toneel zich wijzigt met de dag. Zij blijven rustig en vertrouwen op God. God heeft dat wel even duidelijk moeten maken aan Jesaja. De HEERE heeft hem bij wijze van spreken bij de arm moeten pakken om zijn aandacht te krijgen. Ook Jesaja kan niet ontkennen dat hij gebiologeerd was door alle bedreigingen en alle plannen om aan de bedreiging het hoofd te bieden. Maar God had hem daar uit gehaald. God had hem duidelijk gemaakt dat hij zich los moest maken van het volk. Jesaja 8:11 *Immers, zo heeft de HEERE tegen mij gezegd, toen Zijn hand mij te sterk werd en Hij mij onderwees dat ik niet in de weg van dit volk moest gaan.* Niet de politiek moest Jesaja beheersen en niet de media en niet de machten en niet de geruchtenstroom, maar enkel en alleen het woord van de HEERE Die – om iets te nemen – dit allemaal reeds voorzeggd had. Het was geen tijd voor actie. Het was niet het geschikte moment om zich mee te laten slepen in deze of gene beweging. Het was de tijd om rustig te blijven en te vertrouwen op God. Jesaja 8:12 *U mag geen samenzwering noemen alles wat dit volk een samenzwering noemt; en waar zij voor bevreesd zijn, daarvoor mag u niet bevreesd zijn en niet schrikken.* Jesaja en zijn mensen moesten gewoon op God blijven vertrouwen. En ze moesten zich onverstoord aan Hem houden. Ze moesten op God letten en op niemand anders. Ze moesten voor God bang zijn en niet voor iets of iemand anders. Kunnen mensen je – op zijn hoogst – het leven benemen, God gaat over het eeuwige leven. Als God voor je is, dan moet iemand van goede huize komen om iets kwaads tegen je uit te richten. ‘Je hoeft niet bang te zijn’, zei God te midden van de verschrikking van de oorlog. Jesaja 8:13 *De HEERE van de legermachten, Hem moet u heilig achten; Hij is uw vrees en Hij is uw verschrikking.*

Rots van zekerheid of steen des aanstoets

Wat voor Jesaja en de mensen om hem heen tot *een rots van zekerheid* was, was voor de andere mensen *een steen des aanstoets*. Zij struikelden erover. Andere mensen toonden totaal geen begrip voor de opstelling van Jesaja. Hoezo, maar afwachten en op God vertrouwen? Of de profeet wel goed bij zijn hoofd was. Ze moesten actie ondernemen en een coalitie sluiten of vertrouwen op Assur, alles maar in ieder geval niet vertrouwen op God. Dat klonk die mensen als ongeloofwaardig in de oren. Ze ergerden zich groen en blauw. De profeet mocht wel zijn zegje doen, maar hij moest niet denken dat hij een stelletje domkoppen voor zich had. Wie dacht hij wel dat hij was? Dacht hij nu werkelijk dat ze met de armen over elkaar bleven zitten en zouden denken dat God hen wel zou redden? Jesaja wekte veel irritatie met zijn profetieën. Maar Jesaja bleef bij zijn punt. Hij ging uit van God, van het heiligdom dat stond als een huis. Jesaja 8:14 *Hij zal tot een heiligdom voor u zijn, tot een steen des aanstoets, en tot een rots waarover men struikelt voor de beide huizen van Israël, tot een strik en een val voor de inwoners van Jeruzalem.* De consequentie – voor de mensen die niet met Jesaja meegingen – is groot te noemen. Het kan zijn dat zij goede dagen kenden omdat hun plan aanvankelijk grote kans van slagen leek te hebben. Maar het einde van het verhaal is dat al hun verwachting en al hun goede ideeën tot op de grond toe werden afgebroken. Zij gingen van een ‘Himmelhoch jauchzend’ naar het ‘zum Tode betrübt.’ Ze bleken het helemaal mis te hebben. Ze struikelden en vielen en werden gebroken. Ze raakten steeds meer verstrikt in de veranderende politiek en de grote verliezen aan de kant van de volken die zich verzetten. En wie zich overgaf aan Assur – zoals koning Achaz van Jeruzalem – werd alsnog zwaar aangepakt door de niets ontziende macht van de wereldleider op dat moment. Assur koos ervoor om ook Juda – hoewel het een beroep op zijn hulp had gedaan – te kleineren en te overheersen. Iedereen was geschokt. Men had hier zo’n grote verwachting van gehad. Men had zelfs de god van Assur een plaats gegeven in de tempel in Jeruzalem. Maar ‘ondank is ’s werelds loon’. Het had hen niets opgeleverd. Er waren alleen maar verliezers: Syrië en Noord Israel, maar ook Juda en Jeruzalem. Men wist het ook niet meer. Jesaja 8:15 *Velen onder hen zullen struikelen, vallen en gebroken worden, verstrikt raken en gevangen worden.*

Heiligdom of steen des aanstoets?

Hoe om te gaan met de dominante processen in politiek en maatschappij en kerk?

In de kerken speelt sinds enkele decennia een vergelijkbare ontwikkeling. Omdat de wegen van de samenleving en de kerk steeds verder uiteen gaan lopen is het de vraag hoe de kerken daarop reageren. Kiest de kerk ervoor om dicht bij de maatschappij te blijven door in het spoor van de maatschappij te gaan of blijft de kerk op de weg van de HEERE ook als we – door dat te doen – ons verwijderen van de samenleving? Wie verwijdert zich van wie, kan men vragen? De kerkverlating is

de afgelopen jaren groot te noemen. Het segment van mensen die vroeger christen waren – of uit een christelijk nest komen maar er niets meer aan doen – is vrij groot in de maatschappij van nu. De maatschappij heeft enkele keuzes gemaakt – zoals *de gelijkheid van man en vrouw* en *de acceptatie van de homoseksuele relatie* – waarmee ze zich verwijderen van de kerkelijke onderstroom. Wat gaan de kerken doen? De PKN heeft ervoor gekozen om in het spoor van de samenleving te blijven en heeft de vrouw aan de man gelijk gesteld in die zin dat de vrouw in alle ambten kan worden geroepen en ook functioneert. Een vergelijkbare ontwikkeling tekent zich af in de omgang met homoseksuele broeders en zusters. Men kiest voor acceptatie – van mensen die kiezen voor de homoseksuele levenswijze – waarbij men niet alleen kiest voor de samenleving maar ook de eenheid wil zien te bewaren met de verschillende stromingen in de kerk. De Nederlands Gereformeerde Kerken lijken – met in hun gevolg – de Gereformeerde Kerk vrijgemaakt – dezelfde ‘uitweg’ te kiezen als de PKN. Men heeft reeds alle ambten geopend voor zusters der gemeente en staat op het punt het Heilige Avondmaal te openen voor mensen die hebben gekozen voor de homoseksuele manier van leven. In een aantal gemeenten ligt deze beslissing reeds achter de rug. Ook hier lijkt de vraag aan de orde: ‘Wat is een verstandige keus met het oog op de overlevingskansen van de kerk?’

Andere kerken lijken te kiezen voor de coalitie. Zo lijkt de Nashville verklaring mensen uit diverse – orthodoxe – achtergronden van kerk en politiek te verenigen. De situatie waarin God het volk aantreft in de tijd van Jesaja zorgt ervoor dat de HEERE zowel de coalitie als de aansluiting bij de macht van die tijd, afwijst. In onze situatie zou dit het volgende kunnen behelzen: probeer in de verantwoordelijkheid die God u gegeven heeft, uw eigen kerk te bewaren bij Gods Woord. Dat is de weg die God wijst naar de toekomst. De weg waarop Hij met u zal zijn. In geval van de beide vraagstukken betekent dit niet meegaan met de trend om man en vrouw aan elkaar gelijk te stellen, aangezien dit in de Bijbel wordt nadrukkelijk en herhaaldelijk wordt afgekeurd. Ook moet u niet meegaan met de tendens om homo’s te accepteren. De homoseksuele wijze van leven is niet aanvaardbaar binnen de kerk.

Wat te doen als men deel uitmaakt van een kerk die op beide vlakken wel met de maatschappij meebeweegt? Wat Jesaja en de zijnen doen lijkt op *een terugtrekkende beweging* uit de bestaande kaders van politiek en geestelijke leiders. In de kerk is dat gemakkelijker gezegd dan gedaan. Als gemeentelid kan men zich bijzonder passief opstellen, als zijnde iemand die met deze ontwikkeling niet meedoet. De vraag die zich aandient is of men nog deel kan nemen aan de viering van het Heilig Avondmaal?

Gemeente en gemeentelid

Als verantwoordelijke binnen de kerk, luidt het advies in dit geval dat men zich – indien mogelijk – terugtrekt uit deze verantwoordelijkheid. Voor kerkenraadsleden en jeugdleiders enz. kan dit wellicht zonder teveel maatschappelijke gevolgen. Men kan het ambt neerleggen of de taak niet langer uitoefenen. Voor predikanten en voorgangers ligt het een stuk lastiger aangezien men verantwoordelijkheid zal voelen voor dat segment van de gemeente dat zich hier – net als de predikant – niet bij thuis voelt. Het werk neerleggen, zou ook een bijzonder financieel risico met zich meebrengen, aangezien de roeping van predikant ook een beroep is waarmee men inkomen genereert. Wat men als predikant kan doen – als de kerkenraad in meerderheid kiest voor homo-

acceptatie, is dat men zijn eigen positie ter sprake brengt. De kerkenraad kan moeilijk van de eigen predikant – die op Bijbelse gronden tegen homo-acceptatie is – verwachten dat hij vóór zal zijn op het moment dat de meerderheid hiervoor kiest. Mogelijk kan men elkaar ontzien of moet de predikant uitkijken naar een andere post in een gemeente die met de kerkenraad wel achter de predikant staat. Niet meedoen brengt risico's met zich mee voor de directe toekomst. Wel meedoen brengt grote risico's met zich mee met het oog op de eeuwigheid. Het gaat erom: 'Wat wil de HEERE?' Indien Jesaja een vergelijkbare situatie oplevert, kan het helpen om een juiste beslissing te maken.

Jesaja trekt zich terug uit het openbare debat

Het is duidelijk dat de profeet Jesaja geen vooraanstaande rol kan spelen in de politiek – van Juda en Jeruzalem – op dat moment. Koning Achaz heeft openlijk de uitgestoken hand van de HEERE afgeslagen. God heeft Zijn onvrede met die houding duidelijk tot uitdrukking gebracht. In plaats van het geweigerde verzoek om een teken door koning Achaz, komt de HEERE via de profeet Jesaja nu Zelf met een teken namelijk: IMMANUEL. De geboorte van een jongetje dat die naam met zich zal meedragen. Het is de zoon van de profeet. Er zijn drie signalen die aangeven dat Jesaja's zoon de bedoelde IMMANUEL is.

1. God Zelf zou *een teken* geven aan koning Achaz. God vraagt van de profeet een 'profetische handeling'. Het zoontje van de profeet is de jongen, waar God op doelt. Verderop in – vers 18 – noemt Jesaja de jongen *een teken*.
2. Er is geen prins bekend met die NAAM.
3. Het jongetje van Jesaja heet *Maher Sjalal Chaz Baz*. Juist in die voorzegging aan Zijn getrouwen toont God dat Hij de IMMANUEL is. De kleine groep rondom Jesaja kan van God op aan in de spannende politieke ontwikkelingen.
4. Die naam IMMANUEL wordt tweemaal in het vervolg genoemd in verband met die kleine groep.

De naam van Jesaja's zoon is het levende bewijs van de politieke machtsverhoudingen zoals ze in de jaren na zijn geboorte tot uitdrukking zouden komen. Juda en Jeruzalem zijn redelijk geteisterd door de noordelijke burensyrië en Efraïm, maar het einde van die machten is binnen handbereik. Voordat de jongen 'pappa' of 'mamma' kon zeggen, dus binnen twee/drie jaar was het inderdaad zo ongeveer afgelopen met de macht van de tegenstanders van koning Achaz. Koning Achaz toonde zich totaal ongevoelig voor wat God via de profeet Jesaja wilde zeggen, maar zal – tot zijn eigen beschaming – aan de hand van de duidelijk naam van de eerste zoon van Jesaja zien dat *een kleine groep van mensen, die trouw is aan de HEERE bewaard zal blijven*. En dat *de tegenstanders waar op dat moment grote dreiging van uitging, zullen worden verslagen binnen afzienbare tijd*; daarvan spreekt de naam van de tweede zoon. De priester Uria en de schoonvader van de koning – een zekere Zacharia – zijn daar getuige van. Jesaja zal zeggen: 'En heb ik het niet gezegd?' God heeft de koning – via de profeet Jesaja – van te voren op de hoogte gebracht van het verloop van de strijd om hem te

beschamen, maar toch ook om mensen tot bezinning te brengen en bij voorkeur tot een andere manier van leven. Voor Jesaja zit er weinig anders op dan een flinke stap terug te doen uit de openbaarheid. Hij maakt zich met zijn groep – bij wijze van spreken – los van de politiek en de maatschappij. Hij moet dat ook wel omdat hij zo anders in de politieke realiteit van dat moment staat. Voor Jesaja en zijn leerlingen is het niet alleen een consequentie van de afgewezen hulp van God aan de koning. Het is tegelijkertijd een noodzaak, wil men zich vrijhouden van invloeden van de dominante stromingen van dat moment. Het klinkt als een klemmende oproep van Jesaja aan zijn leerlingen. Jesaja 8:16 *Bind het getuigenis toe! Verzegel de wet onder Mijn leerlingen! De wet = de Thora moet verzegeld worden onder de leerlingen en het getuigenis = Jesaja's boodschap idem dito.* Men wil daar niet van afwijken. Integendeel, men wil daar bij blijven. Meer heeft men niet te zeggen of bij te dragen aan het volk waarvan God in die tijd nog steeds de HEERE is. God laat Zijn ongenoegen blijken door Zijn Gezicht te verbergen voor Zijn volk. God is er niet. Hij neemt het niet langer op voor *het huis van Jakob*. Zijn hulp, Zijn uitgestoken hand heeft men bewust afgeslagen. Nu moet men zelf maar zien wat er van komt. Dat geldt echter niet voor *de rest* die gered wordt, de kleine groep rondom Jesaja die vasthoudt aan de Thora en de actuele prediking – oftewel de aanwijzingen die God via de profeet Jesaja in die tijd aan de leidinggevendenden gegeven heeft. Wat Jesaja vervolgens zegt is een belijdenis. Jesaja 8:17 *Ik zal de HEERE verwachten, Die Zijn aangezicht verbergt voor het huis van Jakob; op Hem zal ik hopen.* Wat anderen doen moeten zij weten, Jesaja blijft bij de Thora en wat God hem over de actualiteit heeft gezegd. Met zijn kinderen als tekenen en wonderen van de HEERE. Men kan niet – zonder zichzelf schade te berokkenen – de woorden van de profeet in de wind slaan. Wat we hier ook zien is de kracht van de persoonlijke opstelling binnen een tijd en maatschappelijke en kerkelijke situatie die van God vervreemdt. De profeet Jesaja zegt Ik. *Ik zal de HEERE verwachten.* En *op Hem zal ik hopen.* Hierin gaat de profeet Jesaja zijn leerlingen voor.

ik

God had via de profeet Jesaja genoeg gezegd en laten zien.

Het ziet er naar uit dat de profeet Jesaja zich teruggetrokken heeft uit het maatschappelijke debat. De profeet lijkt te denken: 'God heeft Zich van een bijzonder genadige kant laten zien. Hij heeft uw koning een geweldig aanbod gedaan, maar uw koning heeft daar stichtelijk voor bedankt. Dat is niet alleen een klap in het Gezicht van de Allerhoogste, het betekent ook dat God een stap terugdoet. U heeft uw kans gehad, maar deze – willens en wetens – voorbij laten gaan. Jesaja moet daarna een enigszins teruggetrokken bestaan hebben geleid. Het is graag of helemaal niet. Hij is niet van plan zich tegen de kennelijke zin van de meerderheid in te gaan bemoeien met landelijke standpunten en dergelijke. Jesaja houdt het voor gezien. 'U weet waar ik zit', lijkt hij te denken. 'Wanneer iemand mij nodig heeft, weet hij me wel te vinden.' Tegen mensen die hier verwonderd van opkijken en die zich hardop afvragen hoe de gewone man dit moet weten, zal de profeet even verwonderd reageren. 'Hoezo weet u niet wat ik denk? U hebt die grote plaat – die vermoedelijk op het tempelplein tegen een gebouw aan staat en voor ieder te lezen was: *Maher Sjalal Chazbaz.*' Verder spreken de namen van de zonen van de profeet voor zich. Die jongens spelen buiten en worden geroepen door hun ouders. Die jongens gaan naar school in de tempel. Daar ontvangen ze onderwijs uit de Thora. De priester kent hun namen. De jongetjes in de klas hebben het thuis over 'die jongens met een wel heel aparte namen.' Het is niet alleen zo dat die jongens opvallende namen hebben, maar die namen vertellen ook nog precies de situatie van dat moment. Er is een kleine groep van mensen in

Jeruzalem die zich bekeerd heeft tot de God van Israel – de zogenaamde rest – en de vijanden van Israel proberen zoveel mogelijk buit te maken in Juda en Jeruzalem, maar ze zullen – alweer volgens de God van de profeet Jesaja – zelf geplunderd worden en uiteindelijk bakzeil halen. Die jongens zijn niet alleen *tekenen*, maar ook *wonderen* van Gods kant, aangezien ze van te voren haarfijn vertelden hoe het zou verder gaan met het volk in Jeruzalem en Juda en met hun tegenstanders. Het moet als een lopend vuurtje door de stad gaan. Nee, het is zeker niet onbekend waar de profeet is en wie de profeet is en hoe de God van de profeet over de ontwikkelingen oordeelt. Jesaja 8:18 *Zie, ik en de kinderen die de HEERE mij gegeven heeft, dienen tot tekenen en wonderen in Israël, afkomstig van de HEERE van de legermachten, Die op de berg Sion woont.*

De profeet Jesaja en zijn zonen.

Hoe moet je je opstellen in kerk en samenleving?

Stel je voor dat u ook de indruk hebt – aan de hand van de Bijbel – dat God heel kritisch staat ten opzichte van een aantal ontwikkelingen en kerk en samenleving. Maakt u dat kenbaar? Zoekt u het gesprek. Of heeft de neiging zich terug te trekken. De profeet Jesaja heeft feitelijk zowel het een als het ander gedaan. Hij heeft deelgenomen aan de nationale discussie over de vraag: ‘Hoe verder met Juda en Jeruzalem?’ Belangrijk hierbij is de opdracht van God. God zond de profeet naar de koning. God droeg hem later – toen de koning het liet afweten – op die naam op dat tableau te zetten en er onafhankelijke getuigen bij de roepen. God gaf de profeet – met de kleine kring van leerlingen – de opdracht om zich terug te trekken uit het politieke en religieuze midden. De profeet Jeremia kent die beide bewegingen; naar de koning en de plek waar het volk bijeenkwam, namelijk op het tempelplein. Ook Jeremia kent de situatie – in zijn geval min of meer afgedwongen vanwege zijn gevangenschap – om zich terug te trekken uit de openbare discussie. Soms kwam de koning of een neef om raad of om geld bij Jeremia. Men wist hem te vinden. Voor ons is dit dus niet bij voorbaat uitgesloten om ons 1. te mengen in het openbare gesprek of 2. ons daar min of meer uit terug te trekken en met mensen die ongeveer dezelfde overtuiging – en levenshouding – zijn toegedaan een goed contact te onderhouden. Voor ons is het zaak te onderzoeken wat de wil

van God is op dit punt. Verder zijn ook wij afhankelijk van de reactie van de leidinggevenden in kerk en samenleving.

In het centrum van de belangstelling of teruggetrokken?

Bent u teruggetrokken?

www.desteven.nl

Het volk wendt zich niet tot de HEERE en Zijn profeet Jesaja, maar tot de waarzeggers.

Diep in zijn hart had de profeet verwacht dat er – 's avonds na het invallen van de duisternis of 's morgens voordat de stad ontwaakte – op zijn deur geklopt zou worden. Wat was het waarop de profeet hoopte? Verwachtte hij stadgenoten te zien die bij hem aanklopten voor advies van Gods kant? Maar hij werd teleurgesteld. In plaats van zich te wenden tot de profeet van de HEERE, keerde de meerderheid van Jeruzalem zich tot waarzeggers die met allerlei kunst en vliegwerk – o.a. door het raadplegen van de geesten van doden – te weten te komen hoe ze ervoor stonden en wat ze het beste konden doen. De profeet Jesaja steekt zijn teleurstelling niet onder stoelen of banken. Het is in de eerste plaats een flagrante overtreding van de uitdrukkelijke geboden van de HEERE. Leviticus 19:31 *U mag u niet wenden tot de dodenbezweerders en tot de waarzeggers. U mag hen niet raadplegen, zodat u zich met hen verontreinigt. Ik ben de HEERE, uw God.* Daarbij is het ook nog eens een slag in het Gelaat van de HEERE. Moet een volk niet bij zijn God te rade gaan? Jesaja 8:19 *Wanneer zij dan tegen u zeggen: Raadpleeg de geesten van doden, en waarzeggers met hun gelispel en geprevel – zeg dan: Moet een volk zijn God niet raadplegen? Moet men voor de levenden de doden raadplegen?* Mogelijk heeft de profeet momenten van aarzeling gekend. Moet hij zich niet opnieuw laten zien? Is dit niet een aangewezen moment om naar voren te treden en te vertellen hoe God er in staat? Bij al onze overwegingen zullen we moeten beseffen dat de terugtrekkende beweging niet de beslissing van de profeet zelf was. Jesaja heeft uit Gods woorden begrepen dat hij zich met zijn leerlingen moest terugtrekken. Jesaja 8:16 *Bind het getuigenis toe! Verzegel de wet onder Mijn leerlingen!* Het was de profeet Jesaja die zich conformeerde aan de wil van God. Hoewel het volk zich wendt tot allerlei instanties die advies geven, gaat Jesaja zich niet melden. Ze weten waar hij woont. Wanneer ze raad willen van God dan hoort hij het wel. Hij is niet van plan zich ongevraagd met de situatie van het volk en Jeruzalem te bemoeien. De profeet blijft bij het standpunt dat hij op uitdrukkelijk aanwijzing van God heeft ingenomen. Dat blijkt want hij herhaalt dezelfde woorden. Jesaja 8:20 *Terug naar de wet en het getuigenis! Als zij niet overeenkomstig dit woord spreken, zal er voor hen geen dageraad zijn.* De wet is in dit geval *de Thora* – iets wat ook letterlijk in de grondtekst staat – en het getuigenis is de actualisering van de wet in de situatie van dat moment. Iets wat God via de profeet Jesaja o.a. in de namen van zijn zonen kenbaar gemaakt had.

Foute figuren

Het volk raakt in paniek

De consequentie – van de hardleersheid van het volk – liegt er niet om. Natuurlijk zullen ze allerhande adviezen en inzichten ontvangen van de dodenbezweerders en waarzeggers, maar ze komen geen stap verder. Hun omstandigheden zullen er zeker niet door veranderen. De honger en de angst blijven op hen drukken vanaf het moment van wakker worden totdat ze vermoeid – na weer een uitzichtloze dag – de ogen sluiten. Waren ze in het begin misschien hoopvol, na verloop van tijd kunnen ze hun boosheid niet langer bedwingen en geven ze iedereen – behalve zichzelf – de schuld. God en de koning moeten het zwaar ontgelden. Jesaja 8:21 *Men zal er terneergedrukt en hongerig rondtrekken. Wanneer het gebeurt dat men hongerlijdt, zal men uitbarsten in woede, en zijn koning en zijn God vervloeken. Of men de blik nu naar boven richt.* Het is niet zo dat de situatie er voor Jesaja en zijn leerlingen anders uitziet. Ook zij bevinden zich in een bijzonder lastig pakket. De oordelen van God die stad en land treffen raken ook hen en hun familie. Er is echter een belangrijk verschil. Zij weten wat er gaande is. Dankzij de HEERE hebben zij een goed inzicht in hun eigen situatie. Dat inzicht ontbreekt het volk volkomen. Het volk bevindt zich als het ware in een donkere kamer waarvan alle deuren en ramen gesloten zijn. Het is donker en angstwekkend. Ze zijn letterlijk en figuurlijk benauwd. Men weet niet waar men het moet zoeken. En wanneer ze ergens naar toe vluchten – in de hoop op rust en voedsel – dan blijkt later dat ze net de verkeerde richting hebben gekozen. Waar ze ook kijken, het helpt hen niet verder. Jesaja 8:22 *of naar de aarde kijkt, zie, er zal benauwdheid en duisternis zijn, angstaanjagende donkerheid. En men zal voortgedreven worden, het donker in.*

De waarde van het bezig zijn met Bijbelse Toekomstverwachting.

Onze God spreekt zich via de profeet Jesaja uit over de toekomst. Via de namen van Jesaja's zonen kan men een indruk krijgen van wat men mag verwachten. Hoop en wanhoop kunnen moeilijk los gezien worden van *de verwachting*. Gods openbaring in de eschatologie tempert al te hoge verwachtingen. In de Bijbelse Toekomstverwachting zet de HEERE ons met beide benen op de grond. Wanneer de HEERE de dingen noemt die moeten gebeuren – voordat Gods Koninkrijk baan breekt met kracht - realiseert de gelovige zich dat er zich allerlei ontwikkelingen zullen voordoen die zijn leven raken. De brede *geloofsafval* die zich zal manifesteren raakt ook de gelovige die volhardt. De verleidingen en de beproevingen die samengaan met *de eindtijdverwachting* maakt dat de gelovige extra op zijn hoede is. De gelovige die volhardt in Godsvertrouwen en gehoorzaamheid zal het in de eindtijd niet gemakkelijk hebben. Het vuur zal hem of haar na aan de schenen gelegd worden. De straffen die God geeft aan de mensen die het geloof loslaten, raken onbedoeld ook de mensen die wel trouw zijn. Kennis en inzicht in de dingen die God over de toekomst bekend maakt, zijn nuttig en heilzaam voor de gelovige al is het alleen al dat hij en zij in het verwachting realistisch zijn.

Bijbelse Toekomstverwachting

God zal in later tijd eer bewijzen aan de Weg van de zee, het Galilea waar de heidenvolken.

Het noorden van Israel ligt het verst van Jeruzalem – het geestelijke hart van het land – verwijderd. Omdat de vijanden gedurende eeuwen vanuit het noorden het land binnen vielen, waren de provincies Zebulon en Naftali altijd het eerste aan de beurt. De wereldmachten mogen zich afwisselen van Assur, Babel, Medië en Perzië tot het Griekse- en het Romeinse rijk – altijd kwam het gevaar uit het noorden. Het was weinig aantrekkelijk om in die streek te gaan wonen. Joden die terugkwamen naar het land vestigden zich in of in de buurt van Jeruzalem. Het was in die zin een donker gebied, het gebied van Galilea al liep er wel een weg door die het vaste land met de zee verbond. Over dat gebied doet de HEERE via Jesaja een onverwachte belofte. Met deze belofte komt een klein lichtstraaltje binnen in het overigens donkere deel van de Jesajaprofetie die – vanwege de zonden van het volk – veel oordeel en straf behelst. Jesaja 8:23 *Voorzeker, er zal geen donkerheid blijven voor het land waarin benauwdheid is. Zoals Hij in vroeger tijd minachting heeft gebracht over het land van Zebulon en over het land van Naftali, zo zal Hij in later tijd eer bewijzen aan de Weg van de zee, de overkant van de Jordaan, het Galilea waar de heidenvolken wonen.* Het is het Evangelie van Mattheus, die deze profetie vervuld ziet in de komst van de Messias, onze Heere Jezus Christus. De Heere is weliswaar niet geboren in Galilea, maar heeft er wel Zijn jeugd doorgebracht en wel in het plaatsje Nazareth waar Zijn ouders woonden. Later betrok de Heere een huis in Kapernaüm. Het is daar waar God als eerste het licht van het Evangelie laat verspreiden. Dat is niet toevallig. Het is de vervulling van een oude belofte die God via Jesaja had gegeven. Mattheus 4:13-17 *Hij verliet Nazareth en ging wonen in Kapernaüm, dat aan de zee lag, in het gebied van Zebulon en Naftali, opdat vervuld zou worden wat door de profeet Jesaja gesproken werd toen hij zei: Land Zebulon en land Naftali, gebied aan de weg naar de zee en over de Jordaan, Galilea van de volken, het volk dat in duisternis zat, heeft een groot licht gezien; en voor hen die zaten in het land en de schaduw van de dood, is een licht opgegaan. Van toen af begon Jezus te prediken en te zeggen: Bekeer u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen.* Het is niet toevallig dat dezelfde Mattheus zich de IMMANUEL-belofte – uit de profetieën van Jesaja – herinnert. Het is opmerkelijk dat de engel als Naam van de zoon noemt: Jezus. Toch ziet Mattheus in Zijn komst de IMMANUEL-profetie vervuld, want hij haalt deze uit Jesaja naar voren. Mattheus 1:21-23 *en zij zal een Zoon baren, en u zult Hem de Naam Jezus geven, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden. Dit alles is geschied opdat vervuld werd wat door de Heere gesproken is door de profeet, toen hij zei: Zie, de maagd zal zwanger worden en een Zoon baren, en u zult Hem de Naam Immanuel geven; vertaald betekent dat: God met ons.* Bij de Heere Jezus zien we iets wat vergelijkbaar is met Jesaja. God is Hem en de soms grotere,

maar bij tijden ook kleinere kring – te midden van ups en downs van de geschiedenis – op bijzondere wijze nabij.

Galilea

